

Søksmål lammer australsk helsevesen

Private søksmål mot leger og annet personell har ført det australske helsevesen inn i dyp krise.

Det australske helsevesenet ble kastet ut i kaos da forsikringsselskapet Australasian Medical Indemnity (AMI) nylig gikk konkurs. I delstaten New South Wales var 90 % av alt medisinsk personell forsikret i dette selskapet. Det var et ras av søksmål og kompensasjonssaker med utbetalinger i mange-millionklassen som førte til de akutte likviditetsproblemene for forsikringsselskapet. Konkursen førte til at myndighetene ble tvunget til å vedta en krisepakke for å sikre fortsatt drift i selskapet og dermed legenes ansvarsforsikringer, men ordningen er bare gyldig ut juni måned. Innen den tid må legene opprette ny forsikring i andre selskaper.

– Nevrokirurger i Australia må betale opptil en million kroner i forsikringspremie i året, forteller hjertekirurg og overlege Rolf Busund fra Tromsø. Busund og hans kone Lill-Tove Rasmussen Busund, som er patolog, er i ferd med å avslutte et ettårig studieopphold i Sydney. Resultatet av slike høye premier er at mange leger, spesielt gynekologer og nevrokirurger, ikke har råd til å teg-

ne fulldekkende forsikring. Flere områder i Australia er derfor uten visse spesialisttjenester. Dette er en skremmende utvikling, som vi ikke har sett i Norge foreløpig. Problemene er et utslag av økende privatisering av helsevesenet, der det er skapt grobunn for advokater som har spesialisert seg på å søke leger for feilbehandling.

Det er store forskjeller på australsk og norsk helsevesen. I Australia er helsevesenet todelt. Alle innbyggere er garantert medisinsk behandling ved offentlige sykehus, men myndighetene har satt i verk stimuleringsiltak for å få flest mulig til å tegne privat helseforsikring. Private klinikker har derfor vokst opp side om side med de offentlige sykehusene, og mange leger arbeider både offentlig og privat. Ytre sett minner de private klinikkene mest om femstjerners hoteller. De har topp moderne utstyr. De offentlige sykehusene bærer preg av forfall – ikke bare i form av maling som flasser av veggene. Medisinsk utstyr er slitt, medisinske journaler er håndskrevne og mangelfulle og overlegene synes å prioritere arbeidet ved de private klinikkene. Selv om det ofte er de samme legene som foretar hjertekirurgiske inngrep ved offentlige og private sykehus, vil de kunne velge andre og bedre behand-

lingsalternativer ved de private sykehusene pga. bedre økonomi og mer avansert utstyr.

– Jeg reagerte veldig på disse forholdene da vi kom hit, sier Busund, – fordi det strider mot grunnleggende prinsipper om at alle bør ha rett til samme standard på medisinsk behandling uavhengig av lommebok. Den beste garantien mot å få tilsvarende utvikling i Norge er å verne om det offentlige helsevesenet, mener han.

Om Busund selv skulle flytte til Australia for å arbeide på fast basis, måtte han ut med en gjennomsnittlig norsk årslønn i forsikringspremie. En slik praksis har presset legelønningene i været, til et nivå langt høyere enn det norske. Kvaliteten på den kirurgiske virksomheten i Australia er meget god, men generelt har Norge et bedre organisert og mer moderne helsevesen, spesielt når det gjelder informasjonsteknologiske løsninger, mener Busund, som synes han har hatt et meget godt faglig utbytte av studieoppholdet. Han har praktisert som hjertekirurg ved Royal North Shore Hospital og St. Vincent's Public Hospital i Sydney. St. Vincent's var det første sykehuset i Australia hvor det ble utført hjertetransplantasjoner, og sykehuset får fremdeles overført dårlige hjertepasienter fra hele Australia. En av hovedmålsettningene med Busunds opphold ved St. Vincent's var å få bedre kjennskap til tyngre hjertekirurgiske inngrep som det er få av i Tromsø. I så henseende har oppholdet vært svært vellykket, sier han.

Lill-Tove Rasmussen Busund har under sitt studieopphold forsket ved Oncology Research Centre ved Prince of Wales Hospital i Sydney, som har et bredt sammensatt fagmiljø. Døtrene Katrine, Marit og Kristin har hatt et flott skoleår under helt andre forhold enn hjemme i Tromsø.

– Vi så på Australia og Sydney som eksotisk før vi reiste, men nå er ikke Tromsø med midnattssol og mørketid noe mindre eksotisk, sier Lill-Tove. – Likevel – overgangen fra å bo fem minutters gange fra en sandstrand med subtropisk klima til det høye nord vil uansett merkes godt.

Dag Øyvind Olsen
dagolsen@rocketmail.com
Sydney

Familien Busund fra Tromsø har høstet nyttige erfaringer fra studieoppholdet i Australia. Her er Rolf og Lill-Tove Rasmussen Busund sammen med sine tre døtre på Coogee-stranden like ved Sydney. Foto privat